

Υπόθεση C-206/21

Αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

31 Μαρτίου 2021

Αιτούν δικαστήριο

Tribunal administratif de Dijon (Γαλλία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

11 Μαρτίου 2021

Προσφεύγων:

X

Καθού:

Préfet de Saône-et-Loire

[παραλειπόμενα]

Έχοντας υπόψη την ακόλουθη διαδικασία:

[Παραλειπόμενα] ο X., [παραλειπόμενα], ζητεί από το δικαστήριο:

1°) να ακυρώσει την απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 2020, δυνάμει της οποίας ο préfet de Saône-et-Loire (νομάρχης της Saône-et-Loire) τον υποχρέωσε να εγκαταλείψει τη γαλλική επικράτεια [παραλειπόμενα]

[παραλειπόμενα]

Υποστηρίζει ότι:

- [παραλειπόμενα] [σελ. 2 του πρωτοτύπου]
- [παραλειπόμενα]
- [παραλειπόμενα]

- [παραλειπόμενα].
- οι διατάξεις των άρθρων L. 121-1 και R. 121-4 του code de l'entrée et du séjour des étrangers et du droit d'asile (κώδικα περί της εισόδου και διαμονής των αλλοδαπών και περί του δικαιώματος ασύλου) και, ως εκ τούτου, η απομάκρυνσή του από τη γαλλική επικράτεια, αντίκεινται στα [παραλειπόμενα] άρθρα 8 και 14 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών [(στο εξής: ΕΣΔΑ)] καθώς και [παραλειπόμενα] στο άρθρο 21 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης [(στο εξής: Χάρτης)], καθόσον η χορήγηση επιδόματος αναπήρου ενηλίκου δεν λαμβάνεται υπόψη στην εκτίμηση της καταλληλότητας και επάρκειας των πόρων.
- [η απόφαση περί απομακρύνσεως] παραβιάζει [παραλειπόμενα] τις διατάξεις του άρθρου 8 της [ΕΣΔΑ] και έχει προδήλως εσφαλμένως εκτιμήσει την προσωπική του κατάσταση.

[παραλειπόμενα]

[Παραλειπόμενα] ο préfet de Saône-et-Loire (νομάρχης της Saône-et-Loire) ζητεί την απόρριψη της προσφυγής.

Προβάλλει [παραλειπόμενα] ειδικότερα ότι:

- το καταβαλλόμενο βοήθημα από Γαλλίδα υπήκοο, η οποία παρέχει στέγη στον X, συνιστά μόνον απόδοση παρακρατηθέντων μισθωμάτων, τα οποία της καταβάλλει ο X.
- το cour administrative d'appel de Lyon (διοικητικό εφετείο της Λυών, Γαλλία) έκρινε συναφώς, με την τελεσίδικη απόφαση της 23ης Ιουνίου 2020, ότι «το επίδομα αναπήρου ενηλίκου είναι ο μοναδικός πόρος του X».
- το cour administrative d'appel de Paris (διοικητικό εφετείο Παρισιού, Γαλλία) (ΔΕ Παρισιού, 15η Μαΐου 2018, αριθ. 17PA00903) έκρινε ότι η προβαλλόμενη δυσμενής διάκριση δεν στοιχειοθετείται, καθόσον «το άρθρο R. 121-4 του code de l'entrée et du séjour des étrangers et du droit d'asile (κώδικα περί της εισόδου και διαμονής των αλλοδαπών και περί του δικαιώματος ασύλου) σκοπεύει στη λήψη υπόψη κάθε κοινωνικής παροχής μη ανταποδοτικού χαρακτήρα και όχι μόνον του επιδόματος αναπήρου ενηλίκου».

[παραλειπόμενα] [σελ. 3 του πρωτοτύπου]

Έχοντας υπόψη:

- τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης [(στο εξής: ΣΛΕΕ)].
- την [ΕΣΔΑ].
- τον [Χάρτη].

- την Οδηγία 2004/38/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, [σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ] [(στο εξής: οδηγία 2004/38)]·
- τον code de l'entrée et du séjour des étrangers et du droit d'asile (κώδικα περί της εισόδου και διαμονής των αλλοδαπών και περί του δικαιώματος ασύλου)·
- [παραλειπόμενα].
- [παραλειπόμενα]

[παραλειπόμενα]

- 1 Στον Χ, Βέλγο υπήκοο, γεννηθέντα στις 13 Φεβρουαρίου 1984, ο οποίος εισήλθε στη Γαλλία την 1η Ιουλίου 2016, δεν χορηγήθηκε, την πρώτη φορά, άδεια διαμονής και υποχρεώθηκε να εγκαταλείψει την επικράτεια με απόφαση της 14ης Αυγούστου 2018, προς την οποία δεν συμμορφώθηκε, καίτοι είχε απορριφθεί η προσφυγή του ακυρώσεως με απόφαση της 27ης Αυγούστου 2019, η οποία επικυρώθηκε με απόφαση του cour administrative d'appel de Lyon (διοικητικού εφετείου της Λυών, Γαλλία), της 23ης Ιουνίου 2020. Στις 23 Δεκεμβρίου 2019, ο préfet de Saône-et-Loire (νομάρχης της Saône-et-Loire) αρνήθηκε εκ νέου να του χορηγήσει άδεια διαμονής, τον υποχρέωσε να εγκαταλείψει τη γαλλική επικράτεια εντός προθεσμίας τριάντα ημερών και καθόρισε τη χώρα προορισμού στην οποία μπορεί να απομακρυνθεί, ο δε προσφεύγων δεν συμμορφώθηκε ούτε με την απόφαση αυτή, καίτοι η προσφυγή του ακυρώσεως είχε απορριφθεί με δικαστική απόφαση της 12ης Νοεμβρίου 2020. Με την προσφυγή αυτή, ο Χ ζητεί την ακύρωση της αποφάσεως της 23ης Νοεμβρίου 2020, δυνάμει της οποίας ο préfet de Saône-et-Loire (νομάρχης της Saône-et-Loire) τον υποχρέωσε να εγκαταλείψει τη γαλλική επικράτεια εντός προθεσμίας τριάντα ημερών, καθόρισε τη χώρα προορισμού στην οποία μπορεί να απομακρυνθεί και επέβαλε εις βάρος του απαγόρευση επιστροφής στη γαλλική επικράτεια για ένα έτος.

Επί του πλαισίου της διαφοράς:

- 2 Πρώτον, σε περίπτωση που υποστηρίζεται ότι μια οδηγία [παραλειπόμενα] παραβιάζει τις διατάξεις των Συνθηκών, του Χάρτη [παραλειπόμενα], τις γενικές αρχές του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή τις [διατάξεις] μίας Σύμβασης, στην οποία συμβαλλόμενο μέρος είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση, εναπόκειται στον διοικητικό δικαστή, ελλείψει σοβαρής δυσχέρειας, να απορρίψει τον προβαλλόμενο λόγο ακυρώσεως ή, σε αντίθετη περίπτωση, να υποβάλει προδικαστικό ερώτημα στο Δικαστήριο Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπό τις προβλεπόμενες στο άρθρο 267 [ΣΛΕΕ] προϋποθέσεις. Το ίδιο ισχύει, σε περίπτωση που υποστηρίζεται ότι μια οδηγία παραβιάζει την [ΕΣΔΑ], καθόσον,

κατά το άρθρο 6, παράγραφος 3, [ΣΕΕ], τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως κατοχυρώνονται από την [ΕΣΔΑ], «αποτελούν μέρος των γενικών αρχών του δικαίου της Ένωσης». [σελ. 4 του πρωτοτύπου]

- 3 Δεύτερον, σε περίπτωση που γίνεται επίκληση ενώπιον του διοικητικού δικαστή ενός λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται ότι ο νόμος μεταφοράς οδηγίας στην εσωτερική έννομη τάξη, δεν είναι ο ίδιος συμβατός με ένα θεμελιώδες δικαίωμα, όπως κατοχυρώνεται από την [ΕΣΔΑ] και [παραλειπόμενα] αποτελεί μέρος του δικαίου της Ένωσης ως γενική αρχή, εναπόκειται στον διοικητικό δικαστή να διασφαλίσει πρωτίστως ότι ο νόμος μετέφερε επακριβώς τις διατάξεις της οδηγίας. Σε μια τέτοια περίπτωση, ο λόγος σχετικά με την προσβολή αυτού του θεμελιώδους δικαιώματος από τον νόμο μεταφοράς στην εσωτερική έννομη τάξη, δεν μπορεί να εκτιμηθεί παρά μόνον κατά την ανωτέρω περιγραφόμενη διαδικασία ελέγχου της ίδιας της οδηγίας. Το ίδιο ισχύει, σε περίπτωση που γίνεται επίκληση της ασυμβατότητας νόμου μεταφοράς οδηγίας στην εσωτερική έννομη τάξη, με διεθνή σύμβαση, στην οποία συμβαλλόμενα μέρη είναι η Γαλλία και η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Επί του βάσιμου της απόφασεως περί απομακρύνσεως:

- 4 Η οδηγία [2004/38] έχει σκοπό, μεταξύ άλλων, «οι απολαύοντες του δικαιώματος διαμονής [να μην] καθίστανται υπέρμετρο βάρος για το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας του κράτους μέλους υποδοχής κατά την αρχική περίοδο διαμονής τους». «Για τον σκοπό αυτό, το δικαίωμα διαμονής των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους, για χρονικά διαστήματα μεγαλύτερα των τριών μηνών, θα πρέπει να υπόκειται σε όρους». Κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας [2004/38]: «1. Όλοι οι πολίτες της Ένωσης έχουν δικαίωμα διαμονής στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών μηνών, εφόσον: α) είναι μισθωτοί ή μη μισθωτοί στο κράτος μέλος υποδοχής, ή β) διαθέτουν επαρκείς πόρους για τον εαυτό τους και τα μέλη των οικογενειών τους, ούτως ώστε να μην επιβαρύνουν κατά τη διάρκεια της περιόδου παραμονής τους το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας του κράτους μέλους υποδοχής, καθώς και πλήρη ασφαλιστική κάλυψη ασθενείας στο κράτος μέλος υποδοχής [...]».
- 5 Κατά το άρθρο L. 121-1 του code de l'entrée et du séjour des étrangers et du droit d'asile (κώδικα περί της εισόδου και διαμονής των αλλοδαπών και περί του δικαιώματος ασύλου), που διασφαλίζει την ακριβή μεταφορά του άρθρου 7 της οδηγίας [2004/38]: «Εκτός αν η παρουσία τους αποτελεί απειλή για τη δημόσια τάξη, όλοι οι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης [...] έχουν δικαίωμα διαμονής στη Γαλλία για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών μηνών, εφόσον πληρούν μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις: 1° Ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα στη Γαλλία· 2° Διαθέτουν επαρκείς πόρους για τους εαυτούς τους και τα μέλη των οικογενειών τους, που αναφέρονται [στην παράγραφο] 4°, ούτως ώστε να μην επιβαρύνουν το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας καθώς και ασφαλιστική κάλυψη ασθενείας [...]». Τέλος, δυνάμει του άρθρου R. 121-4 αυτού του κώδικα, που συνιστά μεταφορά της παραγράφου 4 του άρθρου 8 της οδηγίας [2004/38]: «[...] Εφόσον απαιτείται, η επάρκεια των πόρων εκτιμάται, λαμβανομένης υπόψη της

προσωπικής κατάστασης του ενδιαφερομένου. Σε καμία περίπτωση, δεν δύναται το απαιτούμενο ποσό να υπερβαίνει το κατ' αποκοπήν ποσό του εισοδήματος ενεργητικής αλληλεγγύης, που αναφέρεται στο άρθρο L. 262-2 του *code de l'action sociale et des familles* [κώδικα κοινωνικής και οικογενειακής πολιτικής] [...]. Η επιβάρυνση για το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας που δύναται να προκαλέσει ο αναφερόμενος στο άρθρο L. 121-1 υπήκοος εκτιμάται, λαμβανομένου ιδίως υπόψη του ποσού των κοινωνικών παροχών μη ανταποδοτικού χαρακτήρα που του έχουν χορηγηθεί, τη διάρκεια των δυσκολιών και της διαμονής του».

- 6 Στην προκειμένη περίπτωση, από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτει ότι ο X, ενήλικος και πάσχων από αναπηρία κατά 80 %, παραμένει στη γαλλική επικράτεια από την 1η Ιουλίου 2016, παρά την έκδοση δύο οριστικών απορριπτικών αποφάσεων χορηγήσεως αδειών διαμονής με συνεπακόλουθη υποχρέωση εγκατάλειψης της γαλλικής επικράτειας. Ο X δεν εργάζεται στη Γαλλία και λαμβάνει επίδομα αναπήρου ενηλίκου, κοινωνική παροχή μη ανταποδοτικού χαρακτήρα, ανερχόμενη στο μηνιαίο ποσό των 531,15 ευρώ. Με την προσβαλλόμενη απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 2020, ο préfet de Saône-et-Loire (νομάρχης της Saône-et-Loire) επέβαλε εις βάρος του X την υποχρέωση να εγκαταλείψει τη γαλλική επικράτεια εντός προθεσμίας τριάντα ημερών, για τον λόγο ότι ο προσφεύγων δεν διαθέτει δικούς του πόρους και η παραμονή του στη γαλλική [σελ. 5 του πρωτοτύπου] επικράτεια συνιστά κατάχρηση δικαιώματος σε σχέση με την επιβάρυνση που προκαλεί στο σύστημα κοινωνικής πρόνοιας. Καίτοι ο προσφεύγων επικαλείται ότι λαμβάνει, από το τέλος του 2019, οικονομικό βοήθημα από Γαλλίδα υπήκοο, εντούτοις, ο préfet (νομάρχης) υποστηρίζει, χωρίς αυτό να αμφισβητείται, ότι το εν λόγω βοήθημα αποτελεί στην πραγματικότητα απόδοση παρακρατηθέντων μισθωμάτων που καταβάλλει ο X, μέσω της κοινωνικής παροχής που λαμβάνει ως ανάπηρος ενήλικος. Εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν υποθεθεί ότι η δωρεά αυτή είναι διαρκής, ανερχόμενη στο μηνιαίο ποσό, μετά από αφαίρεση των διαφόρων τραπεζικών προμηθειών, των 405,83 ευρώ, από τα έγγραφα της δικογραφίας προκύπτει ότι, κατά τον χρόνο της προσβαλλόμενης απόφασεως, σχεδόν το 60 % των πόρων που επικαλείται ο X, ο οποίος, επιπλέον, δεν διαθέτει ασφαλιστική κάλυψη ασθένειας, προέρχεται από το γαλλικό σύστημα κοινωνικής πρόνοιας, κατά τρόπο ώστε να μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν διαθέτει, μετά την άφιξή του στη Γαλλία «επαρκείς πόρους, ούτως ώστε να μην επιβαρύνει το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας».
- 7 Εξάλλου, το άρθρο 8 της [ΕΔΣΑ] [προβλέπει]: «1. Παν πρόσωπον δικαιούται εις τον σεβασμόν της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής του, της κατοικίας του και της αλληλογραφίας του. 2. Δεν επιτρέπεται να υπάρξη επέμβασις δημοσίας αρχής εν τη ασκήσει του δικαιώματος τούτου, εκτός εάν η επέμβασις αύτη προβλέπεται υπό του νόμου και αποτελεί μέτρον το οποίον, εις μίαν δημοκρατικήν κοινωνίαν, είναι αναγκαίον δια την εθνικήν ασφάλειαν, την δημοσίαν ασφάλειαν, την οικονομικήν ευημερίαν της χώρας, την προάσπισιν της τάξεως και την πρόληψιν ποινικών παραβάσεων, την προστασίαν της υγείας ή της ηθικής, ή την προστασίαν των δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων». Κατά το άρθρο 14 της [ΕΣΔΑ]: «Η χρήση των αναγνωριζομένων εν τη παρούση Συμβάσει δικαιωμάτων και ελευθεριών δέον

να εξασφαλισθή ασχέτως διακρίσεως φύλου, φυλής, χρώματος, γλώσσας, θρησκείας, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων, εθνικής ή κοινωνικής προελεύσεως, συμμετοχής εις εθνικήν μειονότητα, περιουσίας, γεννήσεως ή άλλης καταστάσεως». Τέλος, κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 21 του [Χάρτη]: «Απαγορεύεται κάθε διάκριση ιδίως λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, εθνοτικής καταγωγής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετικών χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, πολιτικών φρονημάτων ή κάθε άλλης γνώμης, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, περιουσίας, γέννησης, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού».

- 8 Εν προκειμένω, ο X [υποστηρίζει] ότι, αφενός, το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β' και, αφετέρου, το άρθρο 8, παράγραφος 4, της οδηγίας [2004/38], όπως επακριβώς μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο, αντιστοίχως, στην [παράγραφο] 2^ο του άρθρου L. 121-1 και στο άρθρο R. 121-4 του code de l'entrée et du séjour des étrangers et du droit d'asile (κώδικα περί της εισόδου και διαμονής των αλλοδαπών και περί του δικαιώματος ασύλου), δεν πρέπει, χωρίς τούτο να συνεπάγεται δυσμενή διάκριση λόγω της κατάστασης της υγείας του, της αναπηρίας του ή της περιουσίας του, που απαγορεύεται τόσο από τις συνδυασμένες [διατάξεις] των άρθρων 8 και 14 της [ΕΣΔΑ] όσο και από το άρθρο 21 του [Χάρτη], να ερμηνεύονται υπό την έννοια ότι καθιστούν δυνατόν, όπως και έπραξε ο préfet de Saône-et-Loire (νομάρχης της Saône-et-Loire), να αντιτάσσεται η προϋπόθεση των «επαρκών πόρων, ούτως ώστε να μην επιβαρύνει το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας», σε πολίτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης που πάσχει από αναπηρία και εξ αυτού του λόγου είναι δικαιούχος, όπως ο προσφεύγων, επιδόματος αναπήρου ενηλίκου, το οποίο συνιστά κοινωνική παροχή μη ανταποδοτικού χαρακτήρα του κράτους μέλους υποδοχής.
- 9 Υπό τις περιστάσεις αυτές και, μολοντί το άρθρο R. 121-4 του προαναφερθέντος code de l'entrée et du séjour des étrangers et du droit d'asile (κώδικα περί της εισόδου και διαμονής των αλλοδαπών και περί του δικαιώματος ασύλου), προβλέπει τη λήψη υπόψη, για την εκτίμηση της επιβάρυνσης που δημιουργεί ο πολίτης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάθε κοινωνικής παροχής μη ανταποδοτικού χαρακτήρα και όχι μόνον του επιδόματος αναπήρου ενηλίκου, υποβάλλεται το προδικαστικό ερώτημα [που μνημονεύεται στο διατακτικό της αποφάσεως αυτής] [παραλειπόμενα] [σελ. 6 του πρωτοτύπου] [παραλειπόμενα].
- 10 Το ερώτημα αυτό έχει καθοριστική σημασία για την επίλυση της διαφοράς που έχει αχθεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, πρόκειται δε για ζήτημα δυσχερές. Συνεπώς, επιβάλλεται η υποβολή του προδικαστικού ερωτήματος στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατ'εφαρμογήν του άρθρου 267 ΣΛΕΕ [παραλειπόμενα].

Α Π Ο Φ Α Σ Ι Ζ Ε Ι:

Άρθρο 1:

Αναστέλλει την έκδοση αποφάσεως [παραλειπόμενα] μέχρις ότου το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφανθεί επί του εξής προδικαστικού ερωτήματος:

«Εισάγουν οι διατάξεις του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', και του άρθρου 8, παράγραφος 4, της οδηγίας 2004/38/ΕΚ, της 29ης Απριλίου 2004, απαιτώντας ασφαλιστική κάλυψη ασθενείας και επαρκείς πόρους, ούτως ώστε να μην επιβαρύνεται το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας, έμμεση δυσμενή διάκριση, η οποία αντίκειται στις προμνημονευθείσες στη σκέψη 7 της παρούσας αποφάσεως διατάξεις, εις βάρος ατόμων τα οποία, λόγω της αναπηρίας τους, δεν είναι ικανά να ασκήσουν επαγγελματική δραστηριότητα ή μπορούν να ασκήσουν περιορισμένως μια δραστηριότητα και ενδέχεται, κατ' αυτόν τον τρόπο, να μην είναι σε θέση να διαθέτουν επαρκείς πόρους για την κάλυψη των αναγκών τους, χωρίς να προσφεύγουν κατά σημαντικό βαθμό, ακόμη και υπερμέτρως, στο σύστημα κοινωνικής αρωγής του κράτους μέλους, όπου κατοικούν;».

[παραλειπόμενα] [σελ. 7 του πρωτοτύπου][παραλειπόμενα]

ΕΠΙΡΑΦΟ ΕΠΙΛΗΠΤΟ